

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.изк. РОМЕО ПОПИЛИЕВ – Институт за изследване на изкуствата, БАН
за гл. ас. АСЯ ИВАНОВА в конкурса за получаване на длъжността ДОЦЕНТ в НБУ.

Главен асистент Ася Иванова е вече утвърдено име в българския театър като актриса, режисьор и педагог в НБУ. Зад гърба си тя има впечатляващ брой театрални представления у нас и в чужбина, в които е участвала в различно качество: от автор и режисьор до изпълнител, както и многобройни участия в обучителни модули, уъркшопи и презентации. Тя е щатен асистент от 2002 г. и водещ на различни курсове в програмите на Департамент Театър. Дейността ѝ се разполага в широкия обхват на *театъра на движението*, или *физическия театър*, ако я редуцираме до широкия терен, в който може да оперира един такъв къс термин. Или тя работи *вътре* в един театър, който е безкрайно широк и е *извън* онзи театър, който определяме най-общо като конвенционален. Впрочем размиването на термини и определения в днешния свят е като самото размиване на образа на съвременния театър, чиито изяви в търсенето на своето оразличаване стават все по-кратки и мимолетни, а борбата между различието и повторението пронизва всичко. Всъщност проектите и участията на Ася Иванова показват едно изключително разнообразие от форми, теми и съдържания. Това е постоянното присъствие на различието. Но същевременно те стоят върху една ясна и твърда основа. И това може да се сметне като задължително повторение. Нейните работи са винаги *дисциплинирани* в метода си и поради тази причина са в състояние да се разпростират нашироко.

Ася Иванова описва подробно своя дисциплинарен театрален метод в приложения към документите текст „Музика, движение и изображение в практиката и обучението на актьора” – едно изследване върху методиката на преподаване и на развитие на сценичните средства на актьора; върху натрупването и развиването на изразните средства на актьора по метода на специфичния психофизически тренинг, основан върху натрупания опит при работата ѝ с Възкресия Вихърлова и арх. Зарко Узунов, както и с усвояването на техниките Лабан, Фелденкрайс и др. Ася Иванова дава примери с представления и проекти, в които е участвала: като изследователската програма „Бит”, представленията „Алпийско сияние”, „Президентките” и др. В тях се изследва създаването и деконструирането на танца и движението; може да се каже също така на

създаването като разпад и обратно, или пък се търси театрален език, който да се вмести на границата между живото и дигиталното; между действителността и репродукцията. Това са гранични театрални опити; театър на границата. В това отношение и в собствената си работа А. Иванова следва търсенията на Възкресия Вихърва – и вероятно тя ги развива най-последователно – като, разбира се добавя и собствени приноси. Сред тях най-основният е в търсенето на взаимодействие между музиката и движението, и по-точно в разработването на специфични упражнения, при които студентът по актьорско майсторство усвоява различни елементи от музикалната теория и ги използва за развитието на сценични техники и умения. Всяко движение, позиция и звук трябва да бъдат така организирани, че да не се допускат неволни и паразитни движения. В края на своя теоретичен текст А. Иванова е приложила някои интересни практически упражнения със студентите, на индивидуални и колективни тренинги, спомагащи за себепознанието и общуването. Разбира се и в тези взаимодействия между музиката и движението *формата надхвърля смисъла*, така както в изразите на тялото, което не е носител на определени и конкретни значения, а като собствено, самодостатъчно присъствие и жестикулация. Това освобождаване от смисъла е основен подход в постдраматичния театър, но то води началото си и много по-отрано. Остава обаче най-общия философски въпрос доколко можем да се освободим от смисъла и не е ли това освобождаване самият процес на пре-и-до-осмисляне на смисъла, едно негово *разтягане* подобно на търсенето на истината?

В документите си за конкурса А. Иванова е приложила редица отзиви и материали за участията си като съвместна работа в екип – тоест нейните запомнящи се роли в „Домът на Бернарда Алба“, „Ковачи“, „Лека нощ, мамо“, „Баща ми, който действаше чрез кулинарни и други методи“ и др. - или пък за режисьорските си търсения в „Хоровод“ или „Вишневи сестри“. Но няма защо да изброяваме всички заглавия на спектаклите, с които тя по един или друг начин е свързана. Те са достатъчно известни дори на неспециализираната публика. А. Иванова е водещ на редица обучителни модули по програми, посветени на насилието или на други социално значими теми, обучител в много международни образователни програми, участник в редица уъркшопи и презентации у нас и в чужбина. И всичко това неизменно е свързано и с практиката ѝ на преподавател в НБУ. И според мене, отново трябва да се подчертае, че тя е една от най-верните, твърди и плодотворни продължители на забележителното театрално дело на В. Вихърва и З. Узунов, което трябва да бъде развивано и укрепвано.

Като се вземе предвид цялостната, твърде разнообразна и успешна театрална дейност на гл. ас. Ася Иванова, убедено смятам, че тя заслужава да получи длъжността „доцент” в Нов Български университет и ще гласувам „за”.

Проф. д. изк. Ромео Попилиев